

ПОМИЛКИ У МОВЛЕННІ – ЦЕ ТЕЖ ПОРУШЕННЯ ЕТИКЕТУ

Актуальність досліджуваної теми зумовлена тим, що слова та мовлення виступають ланками, що як будують суспільство, так і руйнують його, вони можуть з легкістю поєднувати, а також роз'єднувати людей, викликати позитивні емоції та негатив. Мовлення безпосередньо пов'язане з етикетом і якщо допускається помилка у спілкуванні, порушуються норми етикету. Від того, на якому рівні перебуває культура мовлення як у діловій сфері, так і у повсякденному житті, залежать результати професійної діяльності, взаємні відносини з колегами та навколишніми людьми.

Це питання у своїх працях розглядали С. Богдан, М. Стельмахович, С. Шевчук та ін.

Головна мета нашої розвідки полягає у дослідженні норм, правил та основних принципів етикету в діловому мовленні, з'ясуванні, що необхідно робити для того, щоб викликати повагу серед співрозмовників у сфері ділового спілкування та доведенні думки про те, що порушення мовленнєвих норм пов'язане з порушенням етикету.

Мовлення людини є візитною карткою, що відображає культурний рівень, володіння нормами та правилами спілкування, а також сукупність мовних засобів, що виступають показником правильної та коректної поведінки в процесі мовлення. Розглядаючи термін *етикет* (від французького слова *etiquette*, що означає ярлик, етикетка), стверджуємо, що *етика ділового спілкування* – це своєрідне вчення про прояв моралі, порядності та культури в діловому спілкуванні та взаємовідносинах певної сфери. Мовленнєвий етикет зобов'язує людей спілкуватися з дотриманням певних норм, стежити, щоб їхня розмова була ввічливою та пристойною. Співрозмовники також повинні проявляти один до одного чемність.

Головним призначенням етикету, а також мовленнєвих норм та мовленнєвого етикету є встановлення контакту між співрозмовниками на сприятливому рівні, використовуючи при цьому принципи ввічливості та чемності, спираючись на мету спілкування. Етика ділового спілкування повинна базуватися на правилах ввічливості, що прийняті в певному суспільстві та сприяє розвитку співпраці між співрозмовниками. Сукупність певних норм етикету, правил регулювання пристойних форм поведінки, відносин між партнерами мають історичний характер. Також вони визначаються саме культурою суспільства в цілому. Як відомо, кожному суспільству притаманні норми етикету, які допомагають підтримати взаємний порядок у відносинах, а також досягти узгодженості в діях та поведінці людини.

Отже, мовленнєва етика та етика ділового спілкування – це вчення про прояв моральних якостей, моральності в діловому спілкуванні та відносинах співрозмовників. Діловий етикет впевнено можна назвати сукупністю правил для регламентування взаємовідносин між партнерами у процесі спілкування. Саме ділова етика є надзвичайно важливим елементом у ділових взаємовідносинах та базується на історичній мудрості, визначаючи уявлення про духовні цінності. Дотримання мовленнєвих правил – показник рівня культури і вихованості, що є чинником оптимальних, позитивних стосунків між партнерами.

*Науковий керівник: Онуфрійчук Г.І.,
викладач*

УДК 552.545 (043.2)

Коліба Т.В.

*Львівський національний університет
імені Івана Франка, Львів*

ЗАСТОСУВАННЯ ТРАВЕРТИНІВ У САКРАЛЬНИХ СПОРУДАХ УКРАЇНИ І СВІТУ

Травертини – це пористі карбонатні відклади джерел, озер, річок, що утворюються внаслідок осадження карбонату кальцію з води пересичених CaCO_3 підземних потоків у місці їхнього виходу на поверхню, а солі, наявні у воді, надають травертинам різного забарвлення, зазвичай білого чи сірого. Однак зустрічаються і бурі, зумовлені наявністю оксидів заліза.

Будівельні властивості породи: висока пористість, достатня морозостійкість, легкість в обробці та естетична привабливість природного каменю пояснює широке застосування його у будівництві.

Травертини утворюють стрімкі терасоподібні уступи, що часто ховаються серед лісів чи вкриваються мохами, а зверху окремими струментами зриваються невеличкі водоспади. Найбільші травертинові утворення відомі в нижній частині басейну р. Стрипи; у каньйоні Дністра, між гирлами Коропця та Серету, в басейні р. Нічлави, в долинах річок Ушиця, Студениця та Данилівка.

Культові споруди, насамперед, пов'язані із травертиновими скелями у Середньому Придністров'ї. Серед них слід назвати печерний християнський храм у селі Стінка Бучацького району вирубаний в одній із травертинових скель, у нижній частині крутого лівого схилу; скельний монастир і церква на південній околиці села Сокілець Бучацького району; печери відлюдників-монахів біля сіл Дорогичівка і УстечкоЗаліщицького району. У селі